

SOCIETAT

Kike Oñate

Palma

Quan Luis Alberto Domínguez veu un animal mort en una cuneta, atura el cotxe on pot. Es posa l'armilla reflectant, agafa la llanterna si és de nit, fa una foto al cos i se l'endú. "No tenc olfacte i això és una sort per moure un cadàver", diu Domínguez, que és vicepresident de l'Asociación Española de Fotógrafos de Naturaleza (Aefona). Fa 14 anys que repeteix aquest ritual i ja té registrats més de 700 animals atropellats a les carreteres de Mallorca. Des de en fa sis pren fotografies geolocalitzades que li han permès crear un mapa de les vies més mortíferes per a la fauna. Els accidents es concentren a les autopistes d'Inca i Lluçmaior; i a les carreteres de Manacor, Petra i Maria, i la que uneix Sant Llorenç del Cardassar amb Canadenera.

Domínguez recorre l'illa constantment perquè fa feina de comercial, i és durant aquests trajectes que aprofita per recollir tota la informació. Malgrat que les dades evidencien el problema, cal tenir en compte que no s'han recollit seguint un patró d'estudi sistemàtic. Des del principi, Domínguez ha entregat els cadàvers que troba al Consorci per a la Recuperació de Fauna de les Illes Balears (Cofib), que inclou la seva recerca en les estadístiques. Del 2003 ençà, el Consorci té 57.991 registres sobre fauna silvestre afectada per diferents motius, com ara electrocucions, enverinaments i trets, entre d'altres. D'aquests, aproximadament el 4% (2.388 casos) corresponen a col·lisions i atropellaments, majoritàriament de Mallorca. No obstant això, el gerent, Lluís Parpal, assenyalava que "és només una petita part" del nombre d'animals que realment acaben morts a l'asfalt. "Moltes vegades no es recullen o els particulars i els organismes oficials no en detecten els cossos, de manera que no són notificats", afegeix.

El grup d'animals més tocat pels atropellaments són les aus nocturnes, amb 1.133 casos; seguits pels mamífers, amb 357. La tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*), amb 182 registres, representa una espècie de rèptil "bastant" afectada, afirma Parpal. Entre les aus, les més perjudicades són el mussol (*Otus scops*), amb 371 entrades; l'òliba (*Tyto alba*), amb 362; el sebellí (*Burhinus oedicnemus*), amb 243; i el mussol reial (*Asio Otus*), amb 157. Pel que fa als mamífers, el consorci té documentats 227 casos de marts (*Martes martes*) atropellats i 55 d'ericons. El gerent apunta que els mostels (*Mustela nivalis*), les genetes (*Genetta genetia*), les llebres (*Lepus europaeus*), els conills (*Oryctolagus cuniculus*) i les rapinyaires (*Myotis capaccinii*) també pateixen el mateix problema.

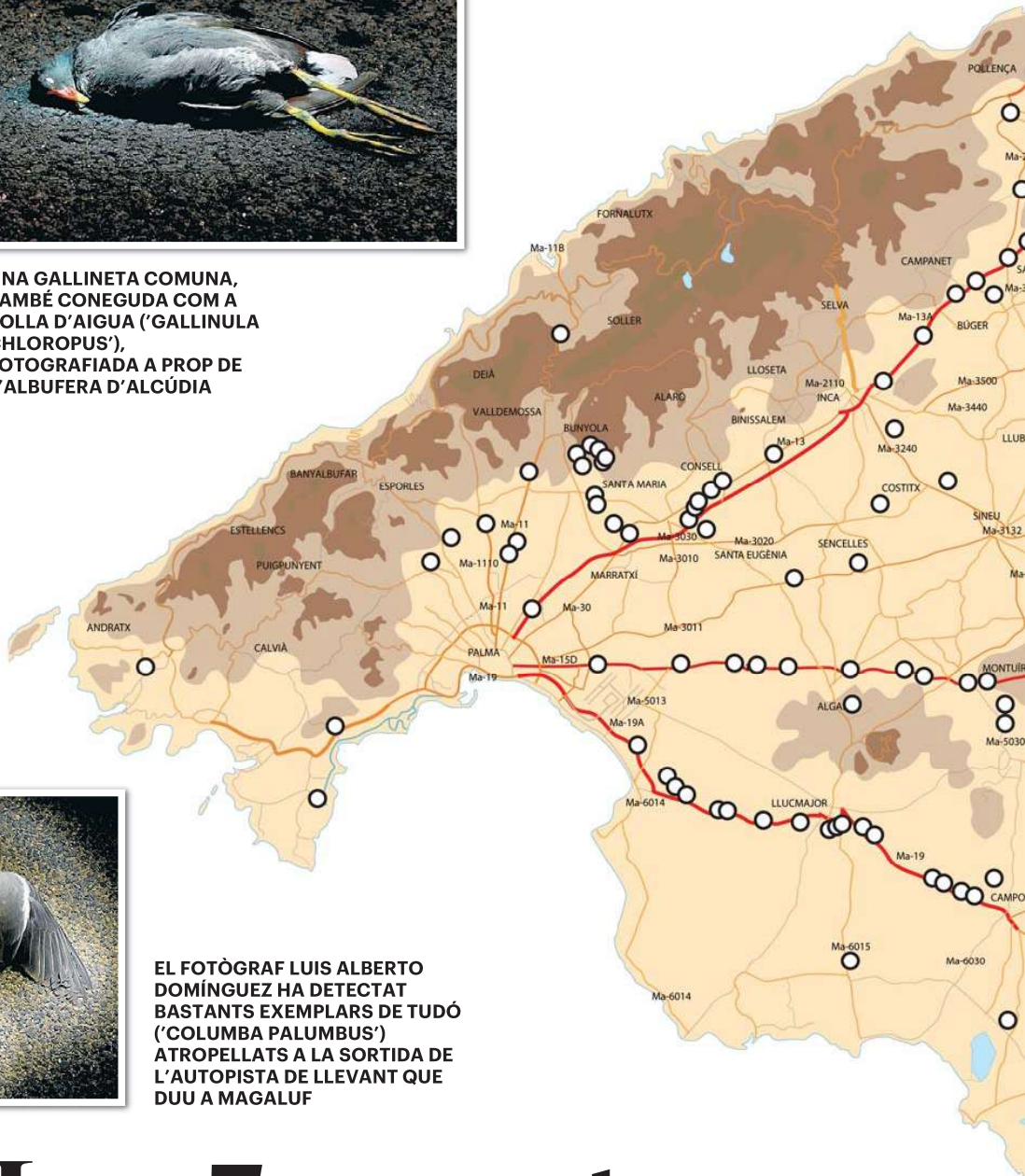
LUIS ALBERTO DOMÍNGUEZ



**UNA GALLINETA COMUNA,
TAMBÉ CONEGUDA COM A
POLLA D'AIGUA ('GALLINULA
CHLOROPUS'),
FOTOGRAFIADA A PROP DE
L'ALBUFERA D'ALCÚDIA**

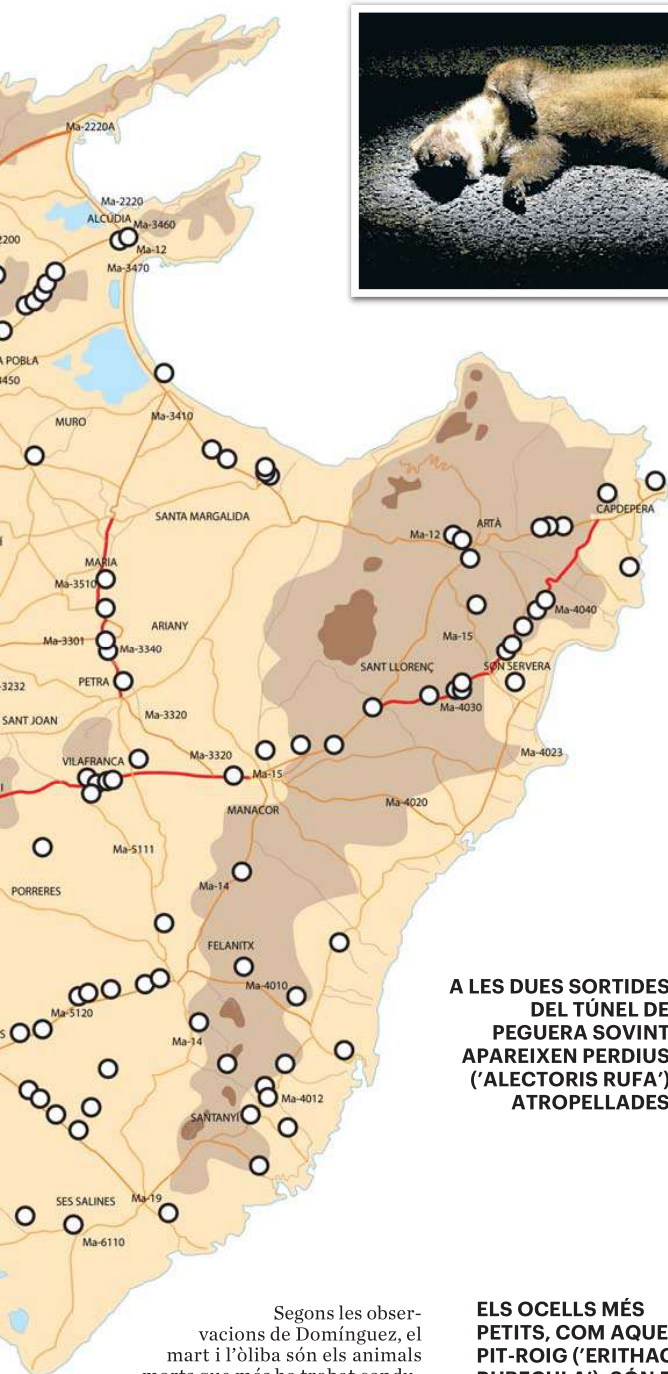


EL FOTÒGRAF LUIS ALBERTO DOMÍNGUEZ HA DETECTAT BASTANTS EXEMPLARS DE TUDÓ ('COLUMBA PALUMBUS') ATROPELLATS A LA SORTIDA DE L'AUTOPISTA DE LLEVANT QUE DUU A MAGALUF



Les 5 carreteres més mortíferes per als animals

Les aus nocturnes, com ara l'òliba, el mussol i el sebel·lí, són el grup que pateix més l'impacte del trànsit, segons dades del Consorci per a la Recuperació de Fauna de les Illes Balears



EL MART ('MARTES MARTES') ÉS EL MAMÍFER MÉS AFECTAT PELS ATROPELLAMENTS A MALLORCA



UNA GARSA BLANCA ('BUBULCUS IBIS'), QUE SOL VIURE EN ZONES HUMIDES, MORTA A PROP DEL MURTERAR



A LES DUES SORTIDES DEL TÚNEL DE PEGUERA SOVINT APAREIXEN PERDIUS ('ALECTORIS RUFA') ATROPELLADES

Segons les observacions de Domínguez, el mart i l'òliba són els animals morts que més ha trobat conduint durant els darrers 14 anys. En té registrats més d'un centenar de casos de cadascun. On ha vist més cadàvers de mart és a l'autopista d'Inca, entre Búger i sa Pobla. A l'autopista de Llucmajor fins a Campos és on ha documentat més òlibes mortes. Durant el mateix període, ha recollit una trentena de mostels, principalment a les carreteres que connecten Algaida i Manacor. Entre Inca i sa Pobla és on ha registrat més xoriguers (*Falco tinnunculus*) morts, una vintena. Però els que més atropellaments pateixen són els passeriformes, els ocells més petits, com ara el busqueret (*Sylvia melanocephala*) i el pit-roig (*Erithacus rubecula*). Per la seva mida, però, són els que menys es detecten, segons Domínguez i l'ornitòleg del GOB Manolo Suá-

ELS OCELLS MÉS PETITS, COM AQUEST PIT-ROIG ('ERITHACUS RUBECULA'), SÓN ELS QUE MÉS MOREN PER ATROPELLAMENT



rez. "Això passa especialment en època de migració, perquè arriben i no coneixen el territori", comenta l'expert en aus. En canvi, els autòctons –especialment els diürns– hi estan més acostumats i esquiven els cotxes amb més facilitat. Quan fa molt de fred a l'hivern, però, molts ocells petits es posen a l'asfalt perquè sol estar més calent i sovint aquests animals són atropellats.

Fer visible el faunícidi

Per conscienciar sobre la mort de la fauna silvestre a les carreteres de Ma-

llorca –un problema que la gran majoria de conductors desconeix–, Luis Alberto Domínguez va començar a fotografiar-ne els cadàvers amb una perspectiva artística. Amb una llanterna només n'il·lumina els cossos, envoltats per l'obscuritat de la nit, i els capta amb una càmera digital. El seu objectiu és exposar el projecte, que es diu *Rèquiem*, amb la intenció de promoure que es redueixi la velocitat als punts més conflictius. "Crec que ja anam cap aquí; abaixar la velocitat màxima deu o vint quilòmetres per

hora no és per tant", afirma. Però, per Domínguez, l'exposició no és suficient. Ja té pensat el guió per fer un anunci publicitari que tindrà la mateixa finalitat. A més, vol impulsar una aplicació mòbil que faciliti al personal de conservació de carreteres i de medi ambient geolocalitzar cadàvers.

El gerent del Cofib assegura que treballen per identificar els punts negres per a la fauna a les carreteres, perquè serveixi d'argument per minimitzar-ne l'impacte. Com a propostes, Lluís Parpal diu que es poden fer passos subterranis o aeris que travessin les carreteres a les zones més conflictives. Al llarg de diversos quilòmetres, es tancarien el costat de les vies perquè provoquin un efecte embut, de manera que forci els animals a utilitzar els passos. També troba viable reduir la velocitat màxima permesa en aquests llocs amb més morts, així com instal·lar barreres perquè les aus es vegin obligades a volar a major altura a fi que esquivin els vehicles. El tècnic considera que, com a consorci, tenen l'"obligació" de no només atendre els animals ferits, sinó també de reduir la mortalitat. "Moltes d'aquestes espècies estan protegides i són beneficioses per evitar plagues d'insectes i de rosegadors", conclou. ♦